

SÖZCÜKTE ANLAM

ÇOK ANLAMLILIK

Bir sözcüğün zamanla değişik anlamları ve kavramları karşılar hale gelmesine **Çok anlamlılık** denir.

Bir kelimenin çok anlamlılığı zaman içerisinde yeni anlamlar yüklenmesi ile olmuştur. Dil sürekli gelişen bir yapıya sahip olduğu için kelimeler zaman içerisinde yeni anlamlar kazanıp çok anlamlılığı ortaya çıkarır.

Örnek:

Yüz:

1. Surat

Çocuğun yüzünde sivilce çıkmış.

2. Yüzey(suyun yüzü)

Tahta suyun yüzünde yüzer.

3. Bir şeyin ön cephesi(Evin yüzü)

Evin kuzey yüzü güneş almıyor.

4. Bir şeyin görünen bölümünü kaplamakta

kullanılan kumaş (Yorgan yüzü)

Yastığın yüzü çok kirlenmiş.

5. Yan, taraf.

Dağın diğer yüzünde otlaklarımız var.

Not: Çok anlamlı kelimeler çeşitli sözcük anlamlarında bulunabilirler.

Ağzının içinde yara çıkmış. (gerçek)

Şişenin ağzı oldukça dardı. (yan anlam)

Karadeniz ağzıyla konuşuyordu. (terim)

Bu ağızlar bana sökmez. (mecaz)

ÇOK ANLAMLILIK ALIŞTIRMASI

Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılan kelimelerin hangi anlama geldiğini altlarına yazınız.

Yarışmada Ahmet'i **geçtim**.

Kızamık bana arkadaşımın **geçti**.

Altıncı sınıfı takdirle **geçtim**.

Bahar gelince yeşil çimenlere **dokundum**.

Yediğim yemekler bana çok **dokundu**.

İzlediği filmdeki son sahne çok **dokundu**.

İş yeri sahibi iki işçiye işinden **attı**.

Elindeki çakıları denize **attı**.

Bozuk paraları geleceği için kumbaraya **attı**.

ETKİNLİK

Aşağıdaki kelimeleri verilen anlama göre kullanınız.

Acı:

1. Tatlı olmayan

.....

2. Koyu renk

.....

3. İstirap

.....

Dil:

1. Ağzın içindeki organ

.....

2. Kilit vb. araçlardaki yassı, hareketli bölüm

.....

3. İnsanlar arasında iletişimi sağlayan dizge.

.....

Kuyruk:

1. Hayvanlarda gövdenin alt uzantısı

.....

2. Uçurtma ve uçakların arkasındaki uzantı.

.....

3. Sıra beklemek için oluşan insan dizisi

.....

ÇOK ANLAMLILIK TESTİ

1. "**Kızarmak**" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "**olgunlaşmak**" anlamında kullanılmıştır?

- A) Havaalar ısınırsa domatesler hemen kızarır.
- B) Fırıncı ekmeklerin yeni kızardığını söyledi.
- C) Arkadaşını görünce yüzü kızardıkça kızardı.
- D) Sıcaktan boynu istakoz gibi kızarmış.

I-Kapının arkasından gelen sesleri duydum.

II-Bu olaydan büyük bir üzüntü duydum.

III-Elimde karıncanın gezdiğini duydum.

IV-Geçen hafta başına gelenleri yeni duydum.

2. Yukarıdaki cümlelerde duymak sözcüğü kaç değişik anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. "**Kapanmak**" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde "**sona ermek**" anlamında kullanılmıştır?

- A) Çalışmak istediğim zamanlar, bu odaya kapanırım.
- B) Bu konu da burada kapanmış oldu.
- C) Birden kitapların üzerine kapanarak ağladı.
- D) Öğleden sonra hava kapandı, rüzgar esti.

4. "**Aktarmak**" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde "**uyarlama**" anlamında kullanılmıştır?

- A) Toprağı şu çukura aktaralım.
- B) Bilgileri diğer bilgisayara aktarmış.
- C) Hikâyeyi tiyatroya aktarmak kolaydı.
- D) Önemli bilgileri zamanında aktar.

5. "**Aşılama**" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "**başkasına hastalık geçirmek**" anlamında kullanılmıştır?

- A) Sağlık görevlileri öğrencileri aşıladı.
- B) Komşumuz Rafiye teyze gripi bize de aşıladı.
- C) Gençlere Atatürkçü düşüncüyü aşılamalı.
- D) Bahçedeki armut ağacını aşıladık

6. "Paraları adamların eline saydı." Cümlesinde saymak cümlesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Ödemek, peşin vermek
- B) Önemsemek
- C) Sayıları arka arkaya söylemek
- D) Varsaymak, tutmak, farz etmek